

Wiceprezes
Najwyższej Izby Kontroli
Jacek Kościelniak

Warszawa, dnia 19 kwietnia 2011 r.

Pan
Krzysztof Jaroszyński
Prezes
Urzędu Transportu Kolejowego

P/10/067
KKT-4100-04-01/2011

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE
Szanowny Panie Ministrze,

Na podstawie art. 2 ust 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (t.j. Dz.U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.), zwanej dalej ustawą o NIK, Najwyższa Izba Kontroli – Departament Komunikacji i Systemów Transportowych – skontrolowała wykonanie budżetu państwa w 2010 r. w części 71 – Urząd Transportu Kolejowego, zwanym dalej „UTK” lub „Urzędem”.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 1 kwietnia 2011 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ust. 1 ustawy o NIK, przekazuje Panu Prezesowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia wykonanie budżetu państwa w 2010 r. w części 71 - UTK.

Formułując powyższą ocenę, NIK uwzględniła prawidłowe wykonanie przez UTK budżetu w 2010 r. pod względem:

- 1) realizacji dochodów budżetowych uzyskiwanych w części 71. Zrealizowane w 2010 r. dochody wyniosły 3.883,3 tys. zł i w stosunku do planu przyjętego w ustawie budżetowej na rok 2010 z dnia 22 stycznia 2010 r. (Dz.U. Nr 19, poz. 102) były wyższe o 1.609,3 tys. zł, tj. o 70,8%;
- 2) kształtowania się należności budżetowych. Należności na koniec 2010 r. wyniosły 262,3 tys. zł i w porównaniu do stanu na koniec grudnia 2009 r. (71,1 tys. zł) wzrosły

o 191,2 tys. zł, tj. o 268,9%. Należności na koniec 2010 r. stanowiły 6,8% dochodów wykonanych w 2010 r. W kwocie należności na koniec 2010 r., podobnie jak w roku poprzednim, nie występowały należności zaległe.

Analogicznie jak w 2009 r., na koniec 2010 r. główną pozycję w kwocie należności (251,5 tys. zł) stanowiły należności w paragrafie 0690, tj.: z tytułu opłat za wydawanie certyfikatów, autoryzacji i świadectw bezpieczeństwa (193,0 tys. zł) oraz opłat za wydawanie świadectw dopuszczenia do eksploatacji typów budowli, typów urządzeń przeznaczonych do prowadzenia ruchu kolejowego i typów pojazdów kolejowych (58,4 tys. zł);

- 3) wykonania wydatków w ramach limitu ogółem dla części 71. Zrealizowane w 2010 r. wydatki ogółem wyniosły 15.302,7 tys. zł, co stanowiło 99,4% planu po zmianach. W ustawie budżetowej na rok 2010 plan (limit) wydatków dla części 71 został określony na kwotę 15.286,0 tys. zł. W ciągu roku budżetowego plan ten zwiększono o 104,9 tys. zł (tj. o 0,7%) z rezerw celowych budżetu państwa, do łącznej wysokości 15.390,9 tys. zł;
- 4) celowości ponoszonych w 2010 r. wydatków na zakupy inwestycyjne, materiały oraz usługi oraz ich zgodności z przepisami ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (t.j. Dz.U. z 2010 r., Nr 113, poz. 759). Nie stwierdzono nieprawidłowości w tym zakresie w toku szczegółowej analizy próbki 8 wydatków na łączną kwotę 1.388,3 tys. zł, która stanowiła 33,3% badanej sumy wydatków na wymienione cele.

W zakresie zakupów inwestycyjnych wydatkowano kwotę 378,2 tys. zł na sprzęt i oprogramowanie komputerowe (co stanowiło 2,5% wydatków ogółem w części 71);

- 5) wykonania wydatków w ramach limitu określonego dla największej pozycji wydatkowej w części 71, tj. na wynagrodzenia. W 2010 r. wyniosły one 9.860,0 tys. zł i stanowiły 64,4% zrealizowanych wydatków ogółem, a łącznie z powiązаныmi z nimi pochodnymi od wynagrodzeń wydatki te wyniosły 11.595,3 tys. zł, co stanowiło 75,8% zrealizowanych wydatków ogółem;
- 6) stanu zobowiązań. Zobowiązania ogółem na koniec 2010 r. wyniosły 765,0 tys. zł i w porównaniu ze stanem na koniec 2009 r. (761,3 tys. zł) były większe o 3,7 tys. zł (tj. o 0,5%). Główną pozycję tych zobowiązań (719,6 tys. zł) stanowiły, podobnie jak

w roku poprzednim, zobowiązania z tytułu dodatkowego wynagrodzenia za 2009 r. oraz pochodnych od tego wynagrodzenia.

- 7) wiarygodności ksiąg rachunkowych. Nie wykazało nieprawidłowości badanie losowo wybranej próby 120 zapisów i dowodów księgowych o łącznej wartości 2.011,8 tys. zł;
- 8) wiarygodności sprawozdań budżetowych UTK. Nie wykazało nieprawidłowości badanie zgodności danych z ewidencji księgowej z danymi wykazanymi w sprawozdaniach budżetowych za 2010 r., tj. rocznych: Rb-23 o stanie środków na rachunkach bankowych, Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych, Rb-28 z wykonania planu wydatków budżetu państwa oraz kwartalnych: Rb-N o stanie należności oraz wybranych aktywów i Rb-Z o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz gwarancji i poręczeń;
- 9) przeprowadzenia inwentaryzacji w zakresie większości, przypadających na 2010 r. składników inwentaryzacji (za wyjątkiem inwentaryzacji należności i zobowiązań w drodze uzgadniania sald). Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (t.j. Dz.U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 ze zm.), przeprowadzona została inwentaryzacja w zakresie: materiałów biurowych i aktywów pieniężnych (w drodze spisu z natury), środków na rachunkach bankowych (poprzez uzyskanie od kontrahentów i banków potwierdzeń wykazanych w księgach rachunkowych aktywów) oraz pozostałych aktywów i pasywów (pozycji bilansu) inwentaryzowanych poprzez porównanie stanu rzeczywistego ze stanem wynikającym z ewidencji księgowej;
- 10) przygotowania projektu budżetu w układzie zadaniowym. UTK przygotował i przekazał w określonym terminie i zakresie dane w układzie budżetu zadaniowego do projektu budżetu na 2010 rok. W budżecie zadaniowym, w dostosowaniu do przepisów, m.in. wyodrębnione zostały działania wchodzące w skład zadań/podzadań oraz ustalone zostały mierniki do poziomu podzadań. Mierniki oparte zostały na wielkościach dotyczących zadań realizowanych w UTK, ewidencjonowanych i dostępnych w sposób ciągły, w prowadzonych przez Urząd rejestrach;
- 11) wzrostu - w stosunku do 2009 r. – liczby rozpatrywanych wniosków o udzielenie licencji na wykonywanie przewozów kolejowych osób lub rzeczy bądź na udostępnianie pojazdów trakcyjnych, wniosków o wydanie certyfikatów i świadectw bezpieczeństwa przewoźnikom kolejowym, autoryzacji i świadectw bezpieczeństwa zarządcom infrastruktury i świadectw bezpieczeństwa użytkownikom bocznic kolejowych oraz wniosków o wydanie świadectw dopuszczenia do eksploatacji typów

budowli, typów urządzeń przeznaczonych do prowadzenia ruchu kolejowego i typów pojazdów kolejowych. W 2010 r. udzielono 14 licencji, tj. o 40% więcej niż w 2009 roku. Odnośnie certyfikatów, autoryzacji i świadectw bezpieczeństwa, w 2010 r. wydano ich 181, tj. o 364,1% więcej niż w 2009 roku. W zakresie świadectw dopuszczenia do eksploatacji w 2010 r. wydano ich 639, tj. o 171,9% więcej niż w roku poprzednim.

W zakresie egzaminów na doradców do spraw bezpieczeństwa przewozu koleją towarów niebezpiecznych, za które opłaty również należą do dochodów realizowanych w części 71, w 2010 r. przeegzaminowano 37 osób, tj. wszystkie osoby, które złożyły wnioski o przystąpienie do egzaminu, a następnie dopełniły wymogu wniesienia opłaty, zgłosiły się na egzamin i do niego przystąpiły;

- 12) zaawansowania w przygotowaniu organizacyjnym do realizacji nowych zadań. Od 2010 r. do zakresu zadań UTK, określonego przepisami ustawy z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym (t.j. Dz.U. z 2007 r. Nr 16, poz. 94 ze zm.), wprowadzone zostały zadania dotyczące nadzoru nad przestrzeganiem praw pasażerów w transporcie kolejowym oraz licencji i świadectw maszynistów. Ustalono, że w strukturze organizacyjnej UTK wyodrębnione zostały właściwe zadaniowo wydziały, dla których rozpoczęto kompletowanie obsad pracowniczych w wymiarze umożliwiającym realizację działań przygotowawczo-organizacyjnych i merytorycznych w 2010 r., tj. w początkowym okresie realizacji nowych ustawowych zadań.

Uwzględniając prawidłowe działania UTK w powyższym zakresie, NIK jednocześnie zwraca uwagę na:

- 1) znaczne niedoszacowanie, w okresie prac projektowych dotyczących budżetu na 2010 r. (sierpień 2009 r.), dochodów z tytułu opłat za certyfikaty, autoryzacji i świadectw bezpieczeństwa. Zrealizowane dochody w tej pozycji w wysokości 1.759,7 tys. zł były wyższe od zaplanowanych (689 tys. zł) aż o 1.070,7 tys. zł, tj. o 155,4%;
- 2) wystąpienie w okresie wrzesień 2010 r. - luty 2011 r. przypadków nieprawidłowego naliczania wymiaru opłat za autoryzacje bezpieczeństwa. Polegało to na tym, że przy sukcesywnym wydawaniu dwóch składników autoryzacji bezpieczeństwa - części A i B, suma naliczonych opłat za te części przekroczyła łącznie limit określony w art. 16 ust. 2 ustawy o transporcie kolejowym, tj. równowartość 5.000 €. Sytuacja taka dotyczyła

ogółem 3 podmiotów na 8, które uzyskały autoryzację bezpieczeństwa w wymienionym okresie;

- 3) niedokończenie w terminie określonym w art. 26 ustawy o rachunkowości, tj. do 15 stycznia 2011 r., inwentaryzacji w części dotyczącej należności i zobowiązań, przeprowadzanej w drodze uzgadniania sald. Przyczyną tego było nieuzyskanie w powyższym terminie od niektórych kontrahentów zwrotnej informacji na pisma UTK w sprawie potwierdzenia sald, pomimo wysłania ich na ok. miesiąc wcześniej niż w roku poprzednim (w związku z wystąpieniem takiej sytuacji w 2009 r. i wnioskiem pokontrolnym NIK w tym zakresie).

Przedstawiając Panu Prezesowi powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

- 1) urealnienie planowania poziomu dochodów w zakresie opłat za certyfikaty i świadectw bezpieczeństwa przewoźników kolejowych, autoryzacji i świadectw bezpieczeństwa zarządców infrastruktury oraz świadectw bezpieczeństwa użytkowników bocznic kolejowych;
- 2) zwrot nadpłat za autoryzacje bezpieczeństwa;
- 3) rozważenie zasadności jeszcze wcześniejszego rozpoczęcia inwentaryzacji w zakresie uzgadniania sald należności i zobowiązań.

Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 62 ust.1 ustawy o NIK, zwraca się do Pana Prezesa o przedstawienie, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków, bądź o podjętych działaniach na rzecz realizacji wniosków lub przyczyn niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje Panu Prezesowi prawo zgłoszenia na piśmie do Kolegium NIK umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji o której mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania uchwały Kolegium NIK.

2 powiększeniem
